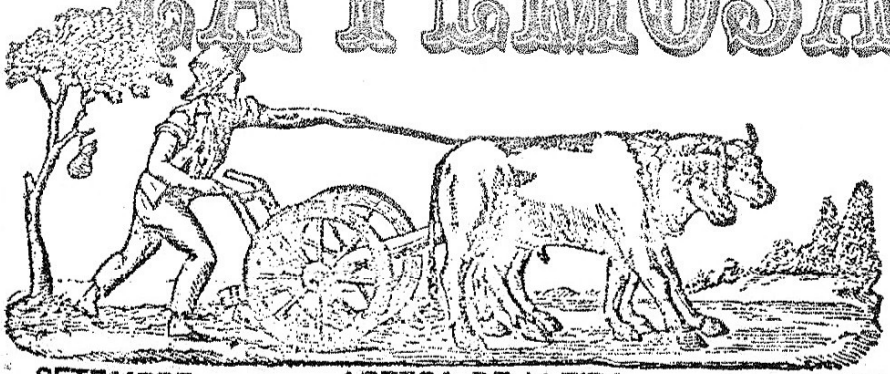

LA FEMOSA

SETEMBRE

ARTESA DE LLEIDA

1981

PORTIC

En el darrer número de la nostre revista par-
làvem de la Festa Major. Ara en cal tornar a par-
lar :

La Festa Major d'enguany ha estat una verita-
ble Festa Major. El sistema de financiació que s'ha
encetat i que d'antuvi era una incògnita, ha estat
a jutjar pels resultats, un veritable èxit. La res-
posta dels artesencs en anar a pagar les quotes fa-
miliars assenyalades a cadascú segons els acords
de la reunió de Poble selebrada el Desembre passat
ha estat, segons el nostre judici, el pilar princi-
pal sobre el qual es recolza tot el pes del bon re-
sultat d'aquesta Festa Major.

No ha importat pas gaire que no hi hagués (al
programa) el nom de grans orquestres o d'especta-
cles enlluernadors, ja que aquesta manca d'un pro-
grama molt lluit s'ha suplet ben bé amb la parti-
cipació massiva del poble als senzills actes pro-
gramats. Si avui podem parlar amb una mica d'obte-
nisme de la nostra Festa Major, és precisament per
aquesta espontaneïtat dels artesencs en voler afir-
mar, rotundament, que volem seguir fent la Festa

Major i que volem que aquesta sigui oberta i popular.

La Comissió de Festes, en les notes publicades abans de la Festa Major, volia deixar ben calar que aquesta era de prova per a continuar o no amb aquest sistema. Nosaltres també ho creiem així; l'èxit d'aquesta Festa Major no ens ha de fer creure que ja tot ho tenim superat, encara no. Cal començar, ara a treballar per a la propera i cal fer-ho sense cap triomfalisme.

Enguany hem escetat un camí només l'hem escetat, i per això mateix cal continuar éssent cauts per no fracassar en la de l'any que ve.

LA FEMOSA

* * REVISTA DE INFORMCIÓ LOCAL * *
EDITA AGRUPACIÓ CULTURAL "LA FEMOSA"
C. DEL CASTELL N. 23 ARTESA LLEIDA
DIPOSIT LEGAL N. L-264-1981
SEGONA EPOCA N. 26 SETEMBRE 1981

INDEX

PORTIC	1
INGREDIENTS DE LA CASSOLA MONUMENTAL.						4
III CONCURS LOCAL DE CASSOLES	...					6
IV CONCURS SARDANISTA				8
CONTES	10
HUMOR	21	12
ESCALA EN HI-FI			14
FULLS D'HISTORIA		15
BARBARISMES		17
UN ALTRE ESTIU AMB PROBLEMES				...		18
POESIA	20
NOTA	21
ENTRENIMENTS		22

INGREDIENTS DE LA CASSOLA MONUMENTAL

L'any passat, al concurs de cassoles de la festa Major, l'Ajuntament va fer cuinar dues cassoles per a que tothom que en bulgués n'hi pogués menjar : "... Baixeu el plat i la gana, la resta ho posa l'Ajuntament ". Segons aquest "eslogan" molts artesans van fer cap al passeig del Poliesportiu per a menjar cassola i participar a la festa. Resultà, però, que del recapte de les dues cassoles no n'hi hagué ni per per a començar; molta gent se n'hagué d'entornar cap a casa amb " el palt i la gana ".

Enguany, en canvi, L'Ajuntament s'ha guarit amb salut fent construir una paella monumental per tal d'evitar que cap artesanc o foraster se n'hagués d'entornar sense haver dinat amb la vianda de la cassola.

Aquesta paella mesura uns 490 litres i és capaç, segons els entesos, per més de 500 comensals. Enguany, que anava de prova, no s'omplena del tot i malgrat això ha sobrat cassola pels descusits.

Per omplena aquesta paella s'hi posaren els següents ingredients :

- 15 litres d'oli
- 25 kgs. de cebes
- 1 forc d'allis

- 4 menats de julivert
- 35 Kgs. de pebrote
- 10 kgs. de llançonissa
- 4'50 de Pernil
- 8'33 de butifarra negra
- 8'50 de costella de porc
- 4'85 de cansalada virada seca
- 9'50 de cansalada virada tendra
- 5'80 de carn màgra
- 15 kgs. de caragols
- 125 kgs. de patates
- 70 kgs. d'alverginies
- 35 kgs. de tomates
- 10 litres de vi

★ ★ ★ ★ ★

conkurs local de CASSOLES

Per tercer any consecutiu, enguany per la Festa Major, també s'ha celebrar el concurs de cassoles de pagès. Enguany aquest concurs estava dotat amb els premis següents:

- I - 3.000 ptes.
- II - 2.000 "
- III - 1.000 "

i 1.000 pessetes a la cassola més ben presentada hi havia, també, un premi de participació de 500 ptes. per cassola, més tres premis de 1.000 ptes per les cassoles fetes per cuiners joves.

Pel nombre de cassoles que participaven al concurs, així com d'altres que es van coure fora de concurs només per a participar a la festa i pel nombre de gent que va anar a mirar de com es cuinava les cassoles i que es va quedar a dinar, ja sigui convidats per algun comenssals o a menjar de la cassola monumental que l'Ajuntament enguany estrenava, es pot dir que aquest concurs a quedar definitivament consolidat com una cosa a realitzar a cada Festa Major. Es un acte informal i per això mateix, popular.

El Jurat que calificà les cassoles, (i que es va improvisar sobre la marxa) estava format per qua-

tre homes i sis dones els quals havien d'atorgar a cada cassola els punts que cadascú cregués convenient i que havien d'anar de l'u al 10.

Sumats els punts del jurat, les cassoles seguint el número d'inscripció van obtenir aquesta puntuació :

CASSOLA Nº	CUINER	punts gust	presentació
I-	Antoni Mestres	78	II
" "	2- Casemir Gallart	78	14
" "	3- Josep Arbonés	75	14
" "	4- Josep Simó	67	80
" "	5- Robert Besora	56	15
" "	6- Ramon Iglésies	50	24
" "	7- Josep Paris	56	24
" "	8- Delfí Bonet	53	17
" "	9- Ermelgol Garròs	53	22
" "	10- Joan Niubó	56	20
" "	11- Josep M ^a Bonet	60	35
" "	12- Miquel Carrera	57	13
" "	13- Isidre Paris	54	16
" "	14- Ricard Batiste	77	16

Segons aquesta puntuació, quedaren empatades a 78 punts les cassoles I i 2 a les quals se'ls parti el primer i segon premi (2.500 Ptes. a cadascú) i el tercer premi fou per la cassola nº 14 i el premi a la més ben presentada l'obtingué la número 4. Els premis a les colles joves foren per les cassoles números 3, 8 i 9.

IV^{at} CONCURS SARDANISTA

Després d'onze anys de no fer-se cap concurs sardanista, enguany per la Festa Major concretament el dia 29 a 2/4 de 12 de la nit, es va celebrar el IV Concurs Sardanista Artesenc puntuable pel campionat de colles sardanistes de Catalunya.

L'acte va estar en tot moment d'allò més animat, la gent s'apinyava a l'entorn de la Plaça per a veure dansar les 18 colles que puntejaven (des de darreta de l'Església fins a la vora de cal Marquet) les sardanes que interpretava la cobla-orquestra "Selvataana".

En total al concurs hi van prendre part 17 colles, 11 de grans i 6 d'infantils. A més a més també va prendre part a la ballada, però, sense concursar, la colla de veterans del Siscaris Club "Clavellina".

Al concurs artesenc, les colles van quedar classificades d'aquesta manera :

Clavellina (joves) del Siscaris Club de Lleida		
Dancàries del Siscaris	"	"
Embranzida.....	"	"
ovencells	"	Cervera
Espiga d'or	"	Bell-lloc
Somni	"	Bellví

- 7- Estanyina d' Ibars d'Urgell
- 8- Renaixença de Bellvís
- 9- Cel Blau de Tarrega
- 10- Visca..... d' Angresola
- 11- Roselles d'Urgell de La Fuliola

COLLES INFANTILS
 ////////////////

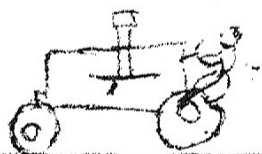
- 1- Marinada de Bellvís
- 2- Ponsells Bellvisencs " "
- 3- Barrufets " Les Borges Blanques
- 4- Ponsella de Clavellina " Lleida
- 5- Petites Espigues d'Or " Les Borges Blanques
- 6- Margarida d' Ibars d'Urgell

El Gos Salvatge

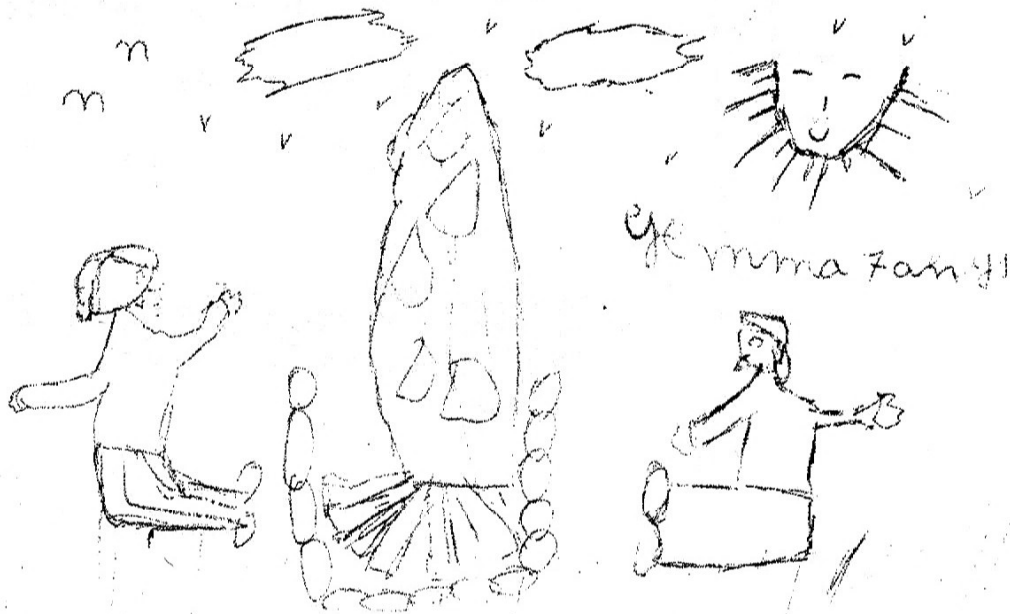
Havia una vegada un gos
Salvatge al tros d'un pages.
Però un dia que el pages anava
a marxar del tros el gos va
lladrar.

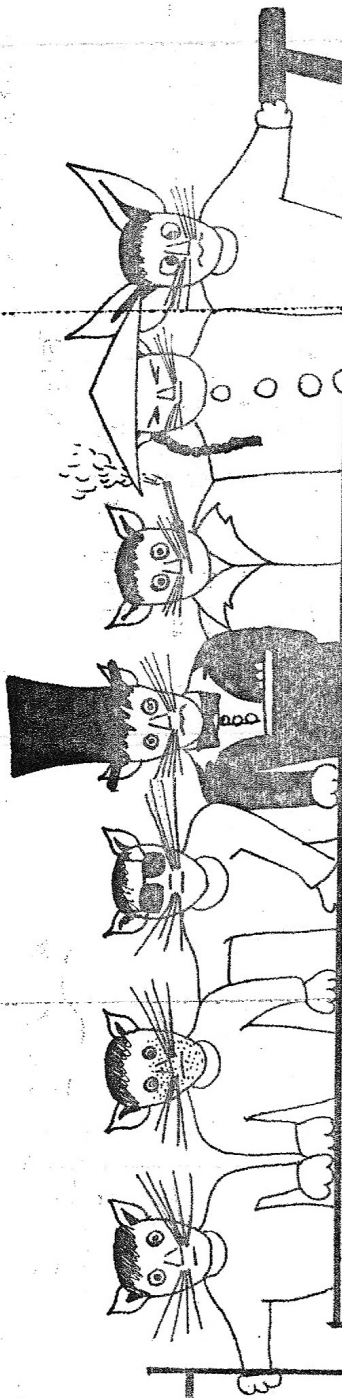
El pages es va donar un susto
de tant gros que se'l va donar
de tractar. Mènica 7

D'EXCURSIÓ

Havia una neçada amb nens
que van anar a fer una excursió
al bosc a berenar. Era molt
fred i van fer una foguereta i després
van anar a donar una volta
i es van deixar la foguera encesa
van veure els bombes
per apagar el foc.
Els nens van tornar cap a
casa. se'va tots tristos.

L'ARTESERCA DE

GATS

COPADA

Aquests tribunal condemna a la rata i al carreto a no entrar mai al magatzem. A l'una perquè no arrossegui els palots i a l'altra perquè estalviaria molts viatges als toros i durarien massa.

A. LUSSA - ANIMAL RESEADOR

Amb un èxit de públic que omplena de gom a gom la sala de la Llar del Productor, el dissabte dia dotze dels corrents, el Grup Artesenc "d'Escala en HI-FI" es presentà amb el seu nou repertori; des dels veterans actors del primer temps del Grup fins a nens de set o vuit anys.

Hem de remarcar el grau de maduresa i perfecció assolit per alguns d'aquets imitadors i ensems l'insert en la tria dels números escollits. "Aquesta bona qualitat de l'espectacle contractava, però, amb la poca traça d'altres membres del Grup que denotaven una falta d'assaig remarcable. Tot plegat resultà un bon èxit; aquests joves artesencs que no es desanimin i continuïn fermes en aquest camí de les representacions d'"Escala en HI-FI".

No voldríem acabar aquestes ratlles sense intentar d'encoratjar i felicitar cordialment aquests joves artesencs i a la vegada no n'hi ha prou amb la bona fe; s'hi ha de posar el coll i treballar fins a aconseguir que allò que portem endavant surti el millor possible, i això perquè a més a més de la feina ben feta sempre que els artesencs disculpen moltes coses i ens agrada d'aplaudir que les coses surtin cada vegada millor.

FULLS D'HISTÒRIA

ESTABLIMENT DE L'ESTAT

ANALISI DE LA HISTÒRIA

En els darrers números d'aquesta revista us hem anat presentant la documentació més antiga referent a Artesa, on se il·lustra el període històric immediat a l'arrabassament d'aquestes terres als sarraïns, una època força interessant, a aquest nivell local, per la seva complexitat. L'esmentada documentació ens parla d'assentaments, canvis, plets, vendes, compres, etc., tots ells, en si mateixos prou importants, però els documents també ens donen raó dels subjectes que els feren possibles, els que veritablement gestaren la història i gràcies als quals d'alguna manera Artesa és el que és.

Aquests noms i cognoms tenen una importància cabdal per la nostra història per que son els primers dels que en tenim notícia certa, és per això, que voldria fer-vos-en la relació junt amb l'any en que els trobem documentats, establint els parentius

1156.- Ramon Arnau

Ramon Arnau, fill de l'anterior

1190.- Ramon Meler

Bernat de Soler

Guillem Rafart d'Agis

Arnau de Tusan

Pere Andreu, casat amb Ermisendis

Bernat de Consol

- 1194.- Pere d'Artesa
- 1205.- Ramon de Mur
 Pere de Torres
 Bernat Laragó
 Ramon Febrer
 Ferran Cirera
 Berengaria Cirera, filla de Ferrari Cirera
 Pere Cirera, fill de Ferrari Cirera
 Pere Laragó
 Bernat Pradell
 Pere Pedrinol
- 1207.- Ponç de Rafart, casat amb Barcelona
 Maria, germana de Barcelona
 Guillem Rotund
- 1228.- Pere Cirera, fill de Pere Cirera
 Espanyol de Rocafort
 Arnau de Rocafort, fill de l'anterior i casat amb Berengaria Cirera, filla de Ferrari Cirera
 Ferrari de Torres
 Ramon de Torres ¿Germans?
 fills de Pere de Torres?
- 1220-1235.- Ramon Rafart, possiblement fill de Ponç Rafart i Barcelona
 Guillem de Cases
 Pere de Venet
 Pere Arnau
 Bernat Lego
 Borràs Alerich Aquesta llista continuarà el proper número.

BARBARISMES

Continuem la llista de barbarismes amb les frases
següents :

ES DIU

=====

- He vist una víbora
- El van seqüestrar
- He comprat ternera
- Hem fa mal el tobillo
- M'han comprat un estuig
- El fondo de l'escenari
- Un conte d'hades
- Una copa de jereç
- Una ampolla de lejia
- M'he fet un lio
- Ojala! fes sol
- Quina humiliació!
- Estrena un traje
- Es molt valios
- Necessitomes aclaracions
- És pelirrojo
- Es un embustero
- Bones tardes!
- L' espuma del mar
- El tetxo de la sala
- Els nens estan fan recreo
- Fer puntilla

S'HA DE DIR

=====

- He vist un escurçó
- El van segrestar
- He comprat vedella
- Em fa mal el turmell
- M'han comprat un estoig
- El fons de l'escenari
- Un conte de fades
- Una copa de xerès
- Una ampolla de lleixiu
- M'he fet un embolic
- Tan de bo ! fes sol
- Quina humiliació !
- Estrena un vestit
- Es molt valuos
- Necesito més aclariments
- És pèl-roig
- És un mentider
- Bona tarda !
- L'escuma del mar
- El sostre de la sala
- Els nens estan d'esbarjo
- Fer ganxet

un alte estiu amb problemes

Encara que Artesa no és un poble turístic, de fa uns quants anys, a l'estiu hi arriba tanta gent forastera i de tan diferent mena que ben se podem dir que al nostre poble se'ns torna cosmopolita. hi venen canaris i gent d'altres indrets d'Espanya, portuguesos, marroquins, iranians, alemanys... Tota aquesta mena de gent ens duu un munt de problemes de tan diferent mena que difícilment s'hi pot trobar una solució plausible.

No ens enganyem, el problema fonamental, i que és el motor que genera els altres problemes, és el rebuig dels artesencs a la forma de viure i de comportar-se d'aquesta gent (llegiu persones, si us plau). Aquest rebuig, però, és recíproc; nosaltres no els acceptem, i ells no accepten que que no els acceptem. A priori sembla clar que aquesta gent que ve a l'estiu a guanyar-se algun duret collint fruita, hauria de venir predisposada a respectar la mena de viure (el modus vivendi) els costums i allò que ens és més sagrat (pàtria, llengua, moral) d'allí on s'estableixent temporalment, i intentar no passar-se amb sorolls i crits (sobre tot a les nits) i amb borratxeres o amb espectacles a carrer que fereixen la nostra sensibilitat.

Mai els estius artesencs no havien estat tan plens d'anècdotes desagradables i sobretot inquietants, com ho han estat aquests darrers. Els artesencs hem arribat a perdre la calma i a blasmar d'una manera visceral el

comportament d'aquesta gent que ens hem acostumat a dir-ne "hippies". Admetem, però, que entre aquesta gent que venen els estius al nostre poble, hi ha persones de tota mena i més de bones que de dolentes, i admetem també que als anys de collita ens fan un gran favor per a collir la fruita . Ara, com que es tracta d'una gent amb uns valors morals , amb uns problemes socials tan angoixants i amb uns sentiments culturals tan diferents dels nostres, és per força que han de xocar (i han de xocar més sovint del que caldria) d'una manera violenta i desagradable amb el nostre tarannà que no s'avé a admetre d'altres formes de viure o de pensar.

Reconec que a tots em costa, qui sap lo, fer l'esforç necessari per a intentar de comprendre per què, aquesta gent, aquests homes i dones (la immensa majoria molt joves) viuen d'aquesta manera tan, als nostres ulls, miserable, el perquè del seu posat de tant-se-me'n-dóna resulta tan extraordinàriament agressiu i provocador de cara als nostres costums, al nostre tarannà...

Jo no tinc la resposta a res o a cap d'aquests problemés, tot i que intento d'analitzar-los pausadament. M'he adonat, però, que tots aquests problemes minven o desapareixen del tot en els moments que al poble hi ha feina, en els moments que totes aquestes persones treballen i per a això mateix (ja que han arribat al poble precisament a cercar feina) no es senten tan frustrats ni tan rebutjats dins de la nostra petita comunitat de poble.

Cal que en parlem més sovint d'aquest problema ja que això que na començat fa pocs anys, difícilment tindrà aturadors en els anys venidors.

POESIA

FELICITAT EMBRUTIDA

Mirades punxants,
ulls buits,
picardia !
DONA

Paraules abundants,
mots buits,
LONA

Pensaments malintencionats,
veritat absoluta,
DONA

Llibres tancats,
botigues plenes...
DONA

Mascles dominats,
sobirania imposada.
DONA

Poques a lluitar,
moltes a xafar,
DONA

Mascles que trepitxen,
femelles que es venen,
DONA

Crisis econòmica.
Barra Club,
Mercedes Benz !
DONA

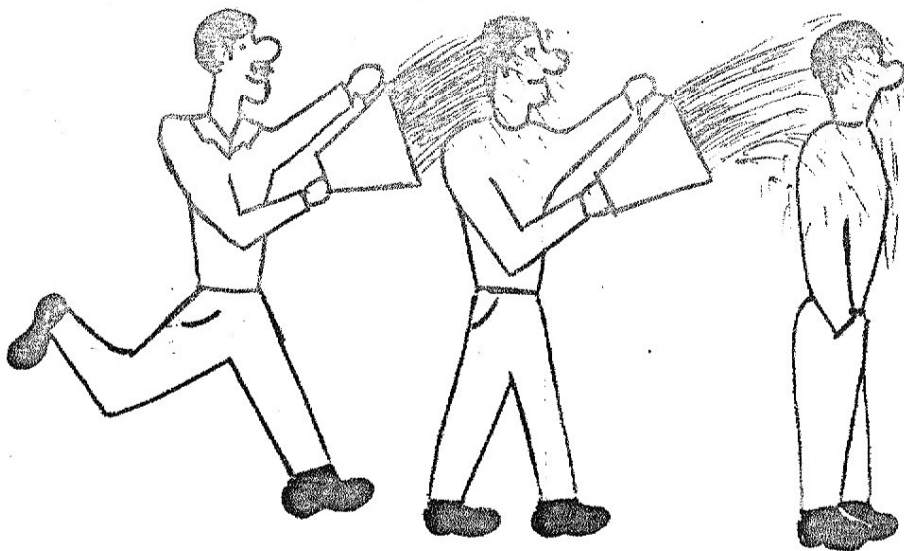
DONA: Obre els ulls,
viu, treballa, lluita,
rebel.la't, estima.

NOTA

Després de més de quinze anys de sortir al carrer, i per primera vegada, LA FEMOSA porta Número de Dipòsit Legal. Tots aquets anys la nostra revista ha sortit d'una manera ilegal. No estava enregistrada en lloc i per això se la podia considerar clandestina. Ara que els temps han canviat (i ven canviant) i segons els criteris de la Generalitat, una revista de caire local com es la nostra pot entrar dins de la "lleï" amb la presentació de quatre exemplars de cada número de la revista al Dipòsit Legal . Això ho hem fet.

El Número del Dipòsit Legal que correspon a LA FEMOSA és el L- 264 - 1981. D'ara en endavan sempre portarà aquest número.

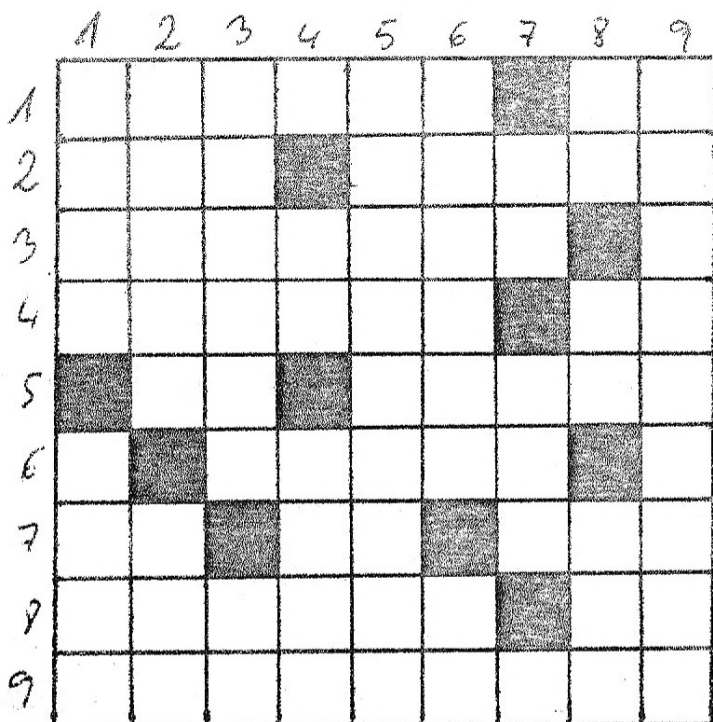
HUMOR

Original bateix dels nous adeptes
a la "cassola"

ENTRETENIMENTST

MOZELER

HORITZONTALS

1.- Òrgan de l'òïda. Cadascuna de les peces que formen l'esquelet. 2.- Acer. Prefix grec, imatge. 3.- Poble del Segrià. 4.- Peça teatral humorística en un acte. Al revés, nota musical. 5.- Consonant repetida. Estrella grossa 6.- Vocal. Fabricant d'armes. Consonant. 7.- Contracció del mot case .Vocal repetida. Al revés, que està sola. 8 Al revés, posa a algú en un embolic. Metall groc, molt valuós. 9.- Al revés, persona que abasta.

VERTICALS

1.- Posta d'un estre. Al revés, espai comprés entre dues parets que formen un angle. 2.- Relació de fets reals o imaginats. Al revés, poema líric. 3.- Capella situada or dinàriament en despoblat. Al revés, nom de consonant. 4. Consonant. Preposició. Darrera. 5.- Línea que indica una forma, un contorn. 6.- Al revés, pal amb punta en un extrem per clavar-lo a terra. Acusatiu- datiu del pronom, reflexiu de tercera persona. 7.- En sentit figurat, di- agra. Al revés, porció d'una línea corba. Vocal. 8.- Ad- vambi de lloc. Al revés, article definit masculí, usat a Lleida. Al revés, bo. 9.- Acció de soldar, soldar-se.

SOLUCIO

VERTICALS: 1. OCAS. OCAR. 2. RELAT. ADO. 3. ERMITA. ED. 4. L. EN. RERA. 5. LINEAMENT. 6. ACATSE. ES. 7. DR. CRA 8. B. ON. DL. NOB. 9. SOLDADURA.

HORIZONTALS: 1. ORELLA. OS. 2. CER. ICONO. 3. ALMENAR. 4. SAINET. OD. 5. TT. ASCLA. 6. O. ARMER. D. 7. CA. EE. ANU. 8. ADERNE. OR. 9. RODATSABA.

L	A	P	A	L	A	M	U	S	I
O	L	M	L	L	E	I	D	A	S
S	B	A	F	A	N	O	T	I	A
A	A	D	R	E	G	C	I	X	O
R	T	F	O	D	H	T	A	S	D
R	A	L	S	V	E	B	P	I	S
A	R	T	E	N	O	C	S	U	E
C	R	I	L	H	V	G	A	S	R
L	E	P	L	E	F	H	L	N	O
A	C	S	O	S	E	S	I	T	S

Si busqueu be dintre del recuadre hi trobareu els noms de deu municipis del Segrià.

ALANUS, ALBANYEREC, ROSSELLO, ALCANYAS,
 LLARDEGANS, AITONA, LESIDA, SOSES, SANS, ASPA,

SOPA DE LLIBRES

